

EUROPOS PARLAMENTAS

2009–2014

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

2011/0431(APP)

3.9.2012

REKOMENDACIJOS PROJEKTAS

dėl Tarybos sprendimo, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros 2013–2017 m. daugiametė programa, projekto (10449/2012 – C7-0169/2012 – 2011/0431(APP))

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

Pranešėja: Tatjana Ždanoka

Procedūrų sutartiniai ženklai

- * Konsultavimosi procedūra
- *** Pritarimo procedūra
- ***I Įprasta teisėkūros procedūra (pirmasis svarstymas)
- ***II Įprasta teisėkūros procedūra (antrasis svarstymas)
- ***III Įprasta teisėkūros procedūra (trečiasis svarstymas)

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į teisės akto projekte pasiūlytą teisinį pagrindą.)

TURINYS

	Psl.
EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS.....	5
AIŠKINAMOJI DALIS	6

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS

dėl Tarybos sprendimo, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros 2013–2017 m. daugiametė programa, projekto (10449/2012 – C7-0169/2012 – 2011/0431(APP))

(Speciali teisėkūros procedūra: pritarimas)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Tarybos sprendimo projektą (10449/2012),
 - atsižvelgdamas į prašymą dėl pritarimo, kurį Taryba pateikė pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 352 straipsnį (C7-0169/2012),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 81 straipsnio 1 dalį,
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto rekomendaciją (A7-0000/2012),
1. pritaria Tarybos sprendimo projektui;
 2. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

AIŠKINAMOJI DALIS

Tikslas

2007 m. vasario 15 d. Taryba priėmė Reglamentą (EB) Nr. 168/2007 (toliau – reglamentas), įsteigiantį Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūrą (toliau – agentūra). Agentūra veiklą pradėjo 2007 m. kovo 1 d.

Pagal reglamento 5 straipsnį agentūros veiklos teminės sritys nustatomos penkerių metų daugiametėje programoje. Savo užduotis agentūra atlieka neperžengdama šių teminių sričių ribų. Daugiametė programa – tai ne darbo programa. Agentūros daugiametėje programoje nustatytų teminių sričių darbo programas kasmet priima jos valdančioji taryba. Europos Parlamento, Tarybos arba Komisijos prašymu pagal reglamento 4 straipsnio 1 dalies c ir d punktus, agentūra gali atlikti su šiomis teminėmis sritimis nesusijusias užduotis, jei tai įmanoma atsižvelgiant į jos finansinius ir žmogiškuosius išteklius.

Dabartinė (2007–2012 m.) daugiametė programa baigsis 2012 m. pabaigoje. Todėl būtina nustatyti agentūros 2013–2017 m. daugiametę programą, kaip reikalaujama reglamento 5 straipsnyje.

2007–2012 m. daugiametė programa

2008 m. vasario 28 d. Taryba priėmė Sprendimą 2008/203/EB, įgyvendinantį Reglamento (EB) Nr. 168/2007 nuostatas dėl Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros 2007–2012 m. daugiametės programos priėmimo. Šio sprendimo 2 straipsnyje nustatytos tokios teminės sritys:

1. rasizmas, ksenofobija ir susijęs nepakantumas;
2. diskriminacija dėl lyties, rasinės arba etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos bei dėl priklausymo mažumoms ir dėl bet kurio šių diskriminacijos priežasčių derinio (daugialypė diskriminacija);
3. kompensacija aukoms;
4. vaiko teisės, įskaitant vaikų apsaugą;
5. prieglobstis, imigracija ir migrantų integravimas;
6. vizos ir sienų kontrolė;
7. Sąjungos piliečių dalyvavimas Sąjungos demokratinėje veikloje;
8. informacinė visuomenė ir visų pirma pagarba privačiam gyvenimui bei asmens duomenų apsauga;
9. teisė į veiksmingą ir nepriklausomą teisinę gynybą.

Teisinis pagrindas

2007–2012 m. daugiametės programos teisinis pagrindas yra Tarybos reglamento (EB) Nr. 168/2007, kuriuo įsteigiama agentūra, 5 straipsnio 1 dalis. Tačiau šiuo teisiniu pagrindu nebegalima remtis, nes tai antrinis teisinis pagrindas, kaip apibrėžta Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendime C-133/06. Todėl šio pasiūlymo teisinis pagrindas turėtų būti

Sutarties nuostata. Jeigu nėra jokios kitos (konkretesnės) nuostatos, teisiniu pagrindu turėtų būti laikomas reglamentas (šiuo metu Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 352 straipsnis). Teisinio pagrindo pakeitimas taip pat daro poveikį Europos Parlamento dalyvavimui procedūroje: konsultavimosi procedūra pakeičiama pritarimo procedūra.

Teminės sritys

Keletas suinteresuotųjų subjektų dalyvavo konsultacijose rengiant naują daugiametę programą. 2011 m. liepos–rugsėjo mėn. konsultuotasi su visomis pagrindinių teisių platformoje dalyvaujančiomis organizacijomis. Konsultuotasi su 108 organizacijomis. Daugelis organizacijų remia agentūros darbą, susijusį su aktualiomis sritimis, ir norėtų, kad ji tęstų savo veiklą, visų pirma diskriminacijos (72 proc.), prieglobsčio ir migracijos (43 proc.), rasizmo ir ksenofobijos (38 proc.) ir teisės kreiptis į teismą (31 proc.) srityse. Aiški parama išreikšta agentūros būsimam darbui socialinių teisių ir socialinės apsaugos srityse (44 proc.). Kaip papildomas aptartinas sritis keletas organizacijų nurodė neįgaliųjų teises ir tai, kaip svarbu daugiau dirbti anksčiau „trečiajam ramsčiui“ priklausiusiose politikos srityse.

Agentūros valdančioji taryba nurodė šias temines sritis:

- a) veiksminga teisminė apsauga, įskaitant teisę kreiptis į teismą;
- b) nukentėję nuo nusikaltimų asmenys;
- c) teisminis bendradarbiavimas;
- d) policijos bendradarbiavimas;
- e) imigracija ir migrantų integracija, sienų kontrolė ir vizos; prieglobstis;
- f) rasizmas, ksenofobija ir susijęs nepakantumas;
- g) romų integracija;
- h) diskriminacija, kaip apibrėžta Pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnyje;
- i) dalyvavimas ES nepriklausomoje sistemoje, vadovaujantis Jungtinių Tautų (JT) neįgaliųjų teisių konvencijos 33 straipsnio 2 dalimi;
- j) vaiko teisės;
- k) informacija, privatumas ir asmens duomenys;
- l) socialinės teisės.

Europos Komisija pasiūlė šias temines sritis:

- a) teisė kreiptis į teismą;
- b) nukentėję nuo nusikaltimų asmenys;
- c) informacinė visuomenė, ypač pagarba privačiam gyvenimui ir asmens duomenų apsauga;
- d) romų integracija;
- e) policijos bendradarbiavimas, atsižvelgiant į šios srities ypatumus;
- f) teisminis bendradarbiavimas, atsižvelgiant į bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose ypatumus;
- g) vaiko teisės;
- h) diskriminacija dėl rasės, odos spalvos, etninės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turčinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos;
- i) imigracija ir migrantų integracija; vizos ir sienų kontrolė; prieglobstis;
- j) rasizmas, ksenofobija ir susijęs nepakantumas.

Europos nacionalinių žmogaus teisių institucijų grupė paprašė Tarybos ir Europos Parlamento atsižvelgti į šias rekomendacijas:

- Europos grupė primygtinai rekomenduoja dėl trijų ramsčių sujungimo ir ES veiksmų aktyvinimo Lisabonos sutartimi įtraukti žmogaus teisių atžvilgiu labai opų policijos ir teismo bendradarbiavimo klausimą;
- Europos grupė remia siūlymą daugiau dėmesio skirti romams, kurie ES valstybėse narėse yra pažeidžiama grupė, yra diskriminuojami ir pažeidžiama daugybė jų teisių. Tačiau ši teminė sritis verčiau turėtų būti performuluota, kad būtų pabrėžiamas pagrindinėmis teisėmis pagrįstas agentūros darbo metodas.
- pripažindama Europos lyčių lygybės instituto (EIGE) įkūrimą ir jo įgaliojimus, Europos grupė stebisi, kad „lytis“ buvo išbraukta iš diskriminacijos pagrindų, kurie numatyti daugiametės programos projekte, sąrašo; – Europos grupei nerimą kelia tai, kad daugiametėje programoje nenumatyta galimybė agentūrai atlikti konkretų vaidmenį atliekant nepriklausomą JT neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo stebėseną ES;
- turint omenyje tai, kad ES Pagrindinių teisių chartijoje ir JT žmogaus teisių dokumentuose įtvirtintos žmogaus teisės yra nedalomos ir tarpusavyje susijusios, agentūros darbo sritis turėtų aiškiai apimti ekonomines, socialines ir kultūrinės teises.

Galiausiai Taryba pasiūlė šias temines sritis:

- a) teisė kreiptis į teismą;
- b) nukentėję nuo nusikaltimų asmenys, įskaitant kompensacijas nukentėjusiems nuo nusikaltimų asmenims;
- c) informacinė visuomenė ir visų pirma pagarba privačiam gyvenimui bei asmens duomenų apsauga;
- d) romų integracija;
- e) teisminis bendradarbiavimas, išskyrus bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose;
- f) vaiko teisės;
- g) diskriminacija dėl lyties, rasės, odos spalvos, etninės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos;
- h) imigracija ir migrantų integracija, vizos ir sienų kontrolė, prieglobstis;
- i) rasizmas, ksenofobija ir susijusi netolerancija.

Pranešėjos nuomonė

Pranešėja mano, kad 2013–2017 m. daugiametė agentūros programa galėtų ir turėtų būti geriau suformuluota. Pirmiausia pranešėja pritaria pagrindinių teisių platformai, agentūros valdančiajai tarybai ir Europos nacionalinių žmogaus teisių institucijų grupei, kad agentūros darbo sritis turėtų aiškiai apimti socialines teises ir ypatingą vaidmenį, kuris jai tenka atliekant nepriklausomą JT neįgaliųjų konvencijos stebėseną. Taip pat reikėtų performuluoti romų integracijos teminę sritį. Pranešėja palankiai vertina tai, kad diskriminacija dėl lyties įtraukta į Tarybos pasiūlymą – visos Pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnio sritys bus įtrauktos į agentūros darbą. Taip pat reikėtų aiškiai paminėti ir įtraukti daugialypės diskriminacijos sąvoką.

Pranešėja labai apgailestauja dėl to, kad su Taryba nesusitarta dėl pasiūlytų naujų policijos bendradarbiavimo ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose teminių sričių įtraukimo į naująją daugiametę programą. Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai policijos

bendradarbiavimas ir teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose tapo Sąjungos teisės dalimi ir dėl to jie įtraukti į agentūros užduočių taikymo sritis. Pranešėja taip pat nerimauja dėl Tarybos pranešimo, kuris neleidžia konstruktyviai prisidėti ES stiprinant pagrindinių teisių apsaugą.

Galiausiai pranešėja nerimauja dėl nemažiau svarbaus dalyko – pranešimo apie keleto valstybių narių bandymus Taryboje iš teminių sričių pašalinti diskriminaciją dėl priklausymo tautinei mažumai. Pranešėja mano, kad tokie bandymai nepriimtini, ir primena, kad Europos Sąjunga pagrįsta tokiomis vertybėmis kaip pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises (Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnis).

Kitomis aplinkybėmis pranešėja norėtų paraginti Europos Parlamentą atsisakyti pritarti, kad būtų surastas geresnis sprendimas. Tačiau agentūrai turi būti nustatytos naujos teminės sritys siekiant užtikrinti jos veiklos tęstinumą. Jeigu iki 2013 m. pradžios nebus priimta nauja daugiametė programa, agentūra galės dirbti tik tokiu atveju, jeigu to konkrečiai prašys kokia nors institucija (reglamento 4 straipsnio 1 dalies c ir d punktai), o ne savo iniciatyva.

Atsižvelgdama į šiuos svarstymus, pranešėja siūlo iki 2012 m. pabaigos Europos Parlamentui pritarti naujai daugiametei programai. Kol kas pranešėja tikisi, kad 2013 m. Europos Komisija įvertins agentūros užduotis, veiklos sritis ir darbo metodus ir pasiūlys juos persvarstyti, kad būtų užtikrinta veiksminga Pagrindinių teisių chartijos stebėseną ir įgyvendinimą. Pranešėja tikisi, kad šiomis aplinkybėmis Taryba bus pasirengusi pritarti policijos bendradarbiavimo ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose įtraukimui į teminių sričių sąrašą, ir ragina Tarybą tai aiškiai pareikšti.